

ОБЛІК, АУДИТ І ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

**ЯНЧУК Юлія, здобувачка вищої освіти
спеціальності А5 Професійна освіта
Державний біотехнологічний університет**

Анотація: розглянуто сучасні тенденції розвитку системи обліку, аудиту та оподаткування в Україні та світі, визначено основні виклики та проблеми, що виникають у зв'язку з глобалізацією, цифровізацією та воєнними реаліями. Проаналізовано вплив міжнародних стандартів, цифрових технологій і змін у податковому законодавстві на ефективність управлінського контролю та прозорість фінансової звітності. Надано рекомендації щодо підвищення якості обліку та аудиту в умовах трансформації економіки.

Ключові слова: облік, аудит, оподаткування, цифровізація, стандарти, виклики

Сучасний розвиток економіки України характеризується активними трансформаційними процесами, які безпосередньо впливають на систему обліку, аудиту та оподаткування [1, с. 14]. Потреба у прозорості фінансової інформації, швидкому доступі до даних і дотриманні міжнародних стандартів зумовлює необхідність модернізації цих сфер. Бухгалтерський облік виступає основою для прийняття управлінських рішень, оцінки фінансового стану підприємства та планування економічної діяльності.

Актуальним є впровадження ERP-систем та хмарних технологій, що дозволяють автоматизувати облік витрат, доходів та активів, зменшити людський фактор та підвищити ефективність управлінського контролю [4, с. 38]. Зростає значення МСФЗ (Міжнародних стандартів фінансової звітності), що забезпечує порівнянність фінансової інформації між компаніями різних країн та створює умови для залучення інвестицій. У сфері аудиту основними тенденціями є цифровізація процесів перевірки, використання аналітики великих даних та автоматизованих програм контролю. Однак розвиток аудиту в Україні стикається з певними проблемами: обмежена кількість висококваліфікованих фахівців, недостатній рівень цифрової грамотності персоналу, складнощі в адаптації до міжнародних стандартів та низький рівень довіри до аудиторських висновків.

Ефективне адміністрування податків передбачає цифровізацію процесів, автоматичну обробку податкових декларацій та використання електронного кабінету платника податків, що значно спрощує взаємодію між державою та бізнесом та зменшує рівень корупційних ризиків [3, с. 5]. Сучасні тенденції передбачають застосування трансфертного ціноутворення, онлайн-моніторингу та цифрових інструментів контролю, що дозволяє державі оперативно реагувати на економічні ризики та забезпечувати наповнення бюджету [5, с. 47]. В умовах глобалізації та інтеграції до світових ринків особливе значення набуває гармонізація національних стандартів обліку та аудиту з міжнародними, що забезпечує підвищення довіри до фінансової звітності, можливість залучення іноземних інвестицій та розвитку міжнародного співробітництва. Для українських підприємств це створює додаткові вимоги до кваліфікації персоналу, освоєння нових методик та стандартів [2, с. 17]. Водночас впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік і аудит сприяє зниженню витрат на ведення документації, підвищенню швидкості обробки інформації та зменшенню ймовірності помилок. Таким чином, розвиток системи обліку, аудиту та оподаткування в Україні має комплексний характер і передбачає одночасне вирішення кількох ключових завдань: підвищення професійної підготовки спеціалістів, впровадження сучасних цифрових технологій, адаптація законодавства до міжнародних стандартів та зміцнення довіри до фінансових звітів. Подальший розвиток цих сфер залежатиме від здатності України до швидкої адаптації до глобальних викликів, підтримки інновацій та забезпечення стабільності податкового середовища.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у сучасних умовах. – Житомир: ЖДТУ, 2020. – с. 12–25.

2. Варипаєв, О.М., Міносян А.С. Світогляд фахівця як основа професійної діяльності //Інноваційні технології і методика викладання гуманітарних дисциплін.: матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. з проблем вищ. освіти і науки, м. Харків, 18 квіт. 2024 р./Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т.–Харків: ХНАДУ, 2024.–С. 16–18.

<https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/708aa6cc-23ce-4c70-9d93-153047d5b6d3/content>

3. Варипаєв, О. М. (2025). Філософія науки та штучний інтелект: деконструкція суб'єкта і нова онтологія пізнання. *Вісник гуманітарних наук*, (7). С. 1-21. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15525177>
4. Гуцайлюк З.В. Аудит: сучасні тенденції та перспективи. – Київ: КНЕУ, 2021. – с. 34–48.
5. Кузьмін О.Є. Цифровізація обліку та аудиту: виклики і можливості. – Львів: ЛНУ, 2022. – с. 45–62.

Abstract: *The article examines current trends in the development of accounting, auditing, and taxation systems in Ukraine and worldwide, identifying the main challenges and problems arising from globalization, digitalization, and wartime realities. It analyzes the impact of international standards, digital technologies, and changes in tax legislation on the effectiveness of managerial control and the transparency of financial reporting. Recommendations are provided to improve the quality of accounting and auditing in the context of economic transformation.*

Keywords: *accounting, auditing, taxation, digitalization, standards, challenges*

Науковий керівник – ВАРИПАЄВ Олексій,
кандидат філософських наук, доцент кафедри ЮНЕСКО
«Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін,
Державний біотехнологічний університет
м. Харків